

De Marke zet een kruis door inteelt en streeft naar ruwvoer efficiënte koe

Met bovenstaande slogan trad proefbedrijf De Marke (Hengelo, Gld.) in 2012 naar buiten. Het was het begin van een nieuw fokbeleid. Om de alsmat toenemende inteelt bij het Holstein ras een halt toe te roepen en om een ruwvoer efficiëntere koe te fokken, werd besloten om de helft van de veestapel zuiver Holstein te houden en op de andere helft de rassen Montbéliarde en VikingRed in te zetten. Dit zijn, in combinatie met VikingHolstein, de drie melkrijke basisrassen van het fokkerijconcept ProCROSS.

De Marke heeft de resultaten van de Californië proef in Amerika altijd gevolgd. Op grote commerciële Amerikaanse bedrijven zijn prima ProCROSS resultaten gerealiseerd. Dit is voor De Marke de reden geweest om te kiezen voor het fokkerijconcept ProCROSS.

Op De Marke werden de scherpe Holstein koeien en pinken geïncubiseerd met een Montbéliarde of VikingRed stier en de betere Holstein dieren met een Holstein stier. K&L Fokkerij Specialist Hein Blikman heeft de ProCROSS begeleiding op De Marke mogen doen.

Hein Blikman

Dina 723

Het eerste ProCROSS kalfje dat op De Marke werd geboren is Dina 723.

Ze is de nakomeling van een VikingRed stier uit een Kian moeder.

In onderstaande tabel de, inmiddels, gerealiseerde levensproductie van Dina:

Gerealiseerde levensproductie van Dina 723	
kg melk	43.490
% vet	5,44
% eiwit	3,71
gem. tussenkalf tijd	364
AV	80

Dina 723 als kalf

Eerste resultaten

in 2015 kwamen de eerste ProCROSS vaarzen in productie. Hieronder een overzicht van de resultaten van de ProCROSS en 100% Holstein vaarzen:

	100% Holstein (23)	ProCROSS (23)
Lactatiewaarde	90.8	98.4
Tussenkalf tijd (vsp)	391	359
Rietje per dracht	2.0	1.4
Gem. celgetal	114,30	79.38
Slepende melkziekte	8x	2x

Doordat de koeien in die periode onder moeilijke omstandigheden moesten produceren met weinig krachtvoer en geen kunstmest, hadden met name de vaarzen het lastig en kwam er regelmatig slepende melkziekte voor.

De Marke in 2015: "omdat de ProCROSS vaarzen het prima doen gaan we door met het toepassen van de driewegkruising met Montbéliarde, VikingRed en Holstein. Inteelt is in de gekruiste groep verleden tijd en heterosis is de bonus".

ProCROSS verdringt Holstein

De huidige veestapel van De Marke is inmiddels flink veranderd. Het fokkerij prestatie overzicht (van 04-02-2021) laat zien dat er op voorgaande datum nog 20 zuivere melkgevende Holsteins en 61 melkgevende ProCROSS koeien op De Marke aanwezig zijn.

Productie alle dieren (RJG 04-02-2021)	
Kg melk	10.419
% vet	4,51
% eiwit	3,63
Kg vet en eiwit	848
EJR	2.422
NO	2.562
Dagen TKT	374
Gem. celgetal (vaarzen)	42,9

Aandeel ProCROSS neemt toe. Waarom?

Hoe het komt dat op De Marke de zuivere Holstein dieren worden verdrongen door de ProCROSS koeien laat het rapport van de WUR (Wageningen Livestock Research) duidelijk zien. De twee verschillende groepen zijn tussen 2014 en 2019 vergeleken voor productie, gezondheid en gedwongen afvoer. (Het volledige rapport kunt u lezen via de website van de WUR.)

Productie

De geleverde kg vet en eiwit zijn voor beide groepen gelijk. De Holstein dieren produceren per lactatie 400 kg melk meer dan de ProCROSS dieren. De percentages vet en eiwit van de ProCROSS dieren zijn hoger.

	100% Holstein	ProCROSS
% vet	4,43	4,67
% eiwit	3,50	3,62

Vruchtbaarheid

De vruchtbaarheid van de ProCROSS dieren is duidelijk beter dan van de zuivere Holstein dieren.

	100% Holstein	ProCROSS
Tussenkalftijd	392	368
IAI*	79	68
Rietje per dracht	2	1,8

* Interval afkalven 1^e inseminatie

Gezondheidsbehandelingen per koe

	100% Holstein	ProCROSS
Aantal attenties	90%	78%

Heterosis en inteelt

Heterosis heeft met name een positief effect op de gezondheidskenmerken en het maakt dat de productie van gekruiste dieren hoger is dan de fokwaarde doet vermoeden. Op De Marke worden o.a. de veel gebruikte stieren Double W Ranger (Holstein) en Crasat (Montbéliarde) gebruikt. Kijken we naar de fokwaarden van beide stieren en de werkelijke productie van de Nederlandse varzen dan zien we het volgende:

Fokwaarden					
Stier	Ras	Kg melk	% vet	% eiwit	Inet
Ranger	Holstein	+578	+0,40	+0,14	+275
Crasat	Montbéliarde	-219	+0,11	+0,13	+16

Fw. Op zw-b.basis, dec.2020

Werkelijke productie 305 dagen, 1 ^e lactatie					
Stier	Ras	Kg melk	% vet	% eiwit	Kg vet + eiwit
Ranger	Holstein	8.010	4,36	3,56	634
Crasat	Montbéliarde	8.099	4,36	3,57	642

Veeteelt 21-1-2021

De Holstein koeien op De Marke krijgen een stieradvies d.m.v. van een computer programma. Dat inteelt moeilijk is uit te sluiten zien we bij Corrie 228. Op de laatste pagina van dit document is de afstamming van het verwachte kalfje weergegeven.

Niet onderzocht op De Marke

Omzet en aanwas

De gegevens over omzet en aanwas zijn in het Marke onderzoek niet meegenomen. Uit meerdere onderzoeken komt naar voren dat een ProCROSS veestapel een hogere omzet en aanwas realiseert: + 14% hogere omzet en aanwas bij ProCROSS bedrijven t.o.v. zuiver Holstein bedrijven.

(bron, Minnesota Universiteit.)

Voerefficiëntie

Op De Marke is de voerefficiëntie per groep niet gemeten. Meerdere uitgebreide onderzoeken tonen aan dat ProCROSS koeien efficiënter met voer omgaan dan zuivere Holstein dieren:

+ 8% betere voerefficiëntie van ProCROSS koeien t.o.v. Holstein (bron, Minnesota Universiteit).

+ 12% betere voerefficiëntie van ProCROSS koeien t.o.v. Holstein (bron, CRV Duitsland).

Methaan uitstoot

De invloed tussen beide groepen t.a.v. de milieubelasting is niet gemeten op De Marke. Recent onderzoek van Friedhelm Taube (hoofd vakgroep grasland en voedergewassen aan de universiteit van Kiel en tevens werkzaam voor de Wageningen Universiteit) toont aan dat zowel gekruiste koeien als Jerseys aanzienlijk minder methaan uitstoten dan zuivere Holstein dieren (bron Veeteelt, 15-4-2021).

Conclusie

De ProCROSS koeien op De Marke produceren dezelfde kg vet en eiwit per lactatie, zijn vruchtbaarder en hebben minder gezondheidsproblemen dan de zuivere Holstein dieren.

Het is opvallend dat er momenteel nog 20 zuivere melkgevende Holstein koeien op De Marke aanwezig zijn en 61 melkgevende ProCROSS dieren.

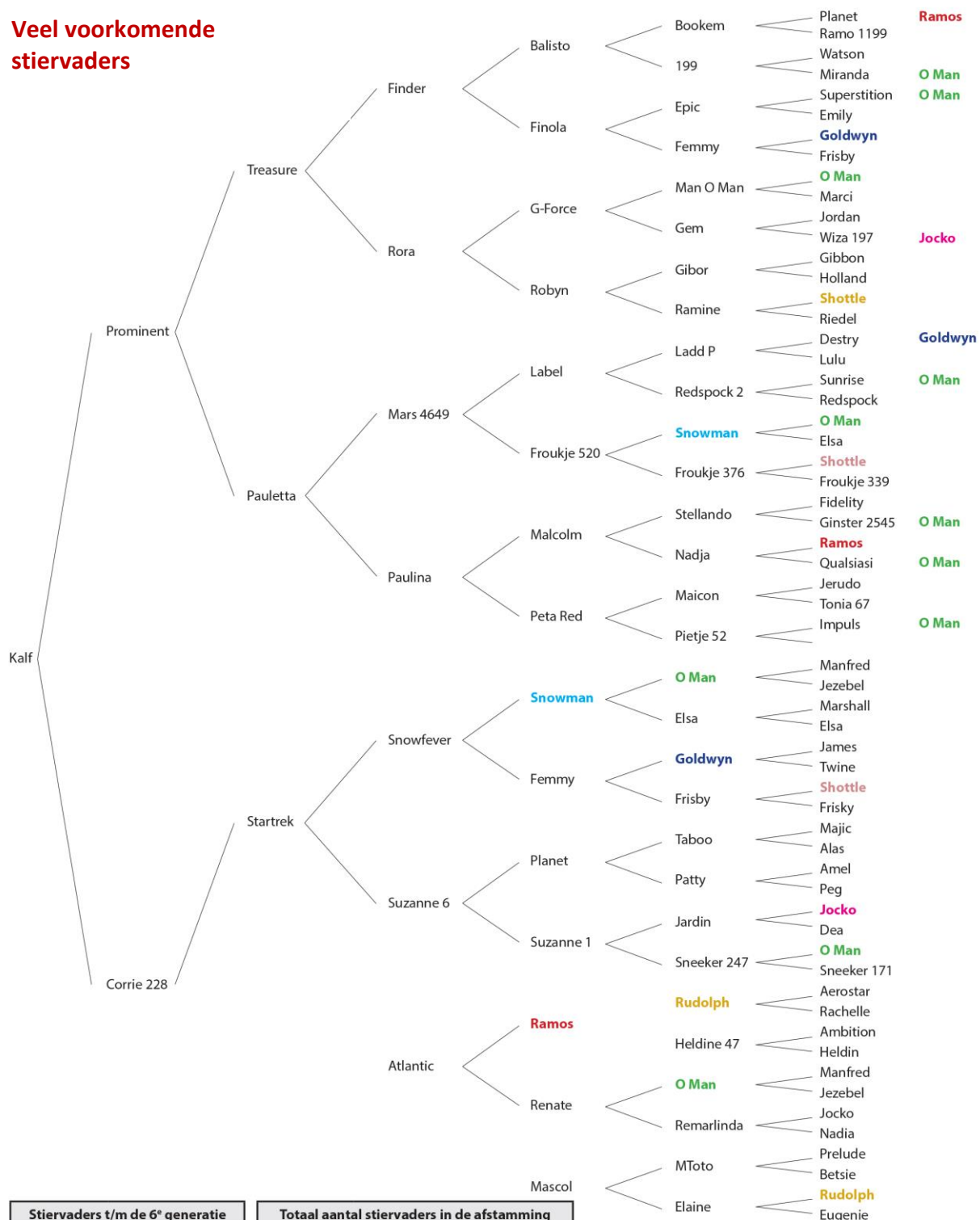
De positieve ProCROSS resultaten op De Marke bevestigen opnieuw de eerdere wetenschappelijk vergelijkingsstudies tussen Holstein en ProCROSS.

Als team K&L willen we De Marke graag bedanken voor de ruimte die ons is geboden om het ProCROSS fokkerijconcept een kans te geven. Niet verrast, maar wel blij, zijn we met de uitkomsten van dit onderzoek. We wensen De Marke veel succes in de toekomst en zetten de prettige samenwerking graag voort.

Op de volgende pagina de afstamming van Corrie 228 en de gezamenlijke stervaders in het kalfje dat geboren wordt uit deze paring.

Veel voorkomende stiervaders

Stiervaders t/m de 6 ^e generatie	
Stier	Aantal keer in afstamming
O Man (HH3)	5
Jocko	2
Shottle (HH3)	2
Goldwyn	2
Snowman	2
Ramos	2
Rudolph	2

Totaal aantal stiervaders in de afstamming van het kalf	
Stier	Aantal keer in afstamming
O Man (HH3)	11
Starbuck	10
Goldwyn	3
Jocko	3
Ramos	3
Shottle (HH3)	2
Snowman	2
Rudolph	2